

mr. sc. Krešimir CEROVAC, dipl. ing.
Našička ulica 2
10 000 Zagreb
e-mail: mrcerovac@a1net.hr

Rođen je 10. lipnja 1942. godine u Zagrebu, gdje je završio gimnaziju. Diplomirao je 1966. na (tadašnjem) Elektrotehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na kojemu je 1979. godine i magistrirao. U razdoblju 1966. - 1971. radio je u (tadašnjem) Elektrotehničkom institutu 'Rade Končar', 1971. - 1987. u tvrtki Končar - Industrijska elektronika i merna tehnika, a 1987. - 1991. u tvrtki Končar - Inženjering. U razdoblju 1991. - 1992. godine radio je u (tadašnjem) Ministarstvu prosvjete, kulture i športa, a od 1992. do umirovljenja radio je u (tadašnjem) Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, pri čemu je, između ostaloga, bio i načelnik Odjela za energetiku u Upravi za energetiku i rудarstvo i hrvatski predstavnik na pregovorima o Ugovoru o energetskoj povelji. Autor je niza stručnih i više znanstvenih radova na međunarodnim skupovima.

DOBA ENERGETSKE NESIGURNOSTI

Zagovornici tzv. čiste energije vjeruju da će, osim ublažavanja klimatskih promjena, 'zelena' energetska tranzicija pomoći da nestanu aktualne napetosti vezane uz energetske resurse, odnosno da će one postati stvar prošlosti. Međutim, ostvarenje 'čiste' energije transformirat će geopolitiku, ali ne nužno na način na koji mnogi njezini zagovaratelji to očekuju. Tranzicija će preoblikovati mnoge čimbenike međunarodne politike koji djeluju na globalni sustav počevši od Drugog svjetskog rata i značajno će utjecati na izvore nacionalne moći, procese globalizacije, odnose među velikim silama te na ekomske odnose razvijenih i zemalja u razvoju. Postavlja se pitanje hoće li taj proces poticati prijateljske odnose i suradnju, a vrlo je vjerojatno da će dovesti do novih oblika, ne samo konkurenkcije, već i sukoba prije nego što se formira nova, stabilnija geopolitika. Priča o nesmetanom prijelazu na 'čistu' energiju je pomalo nestvarna i ne postoje izgledi da svijet može izbjegći velike preokrete dok preoblikuje cijeli energetski sustav koji je žila kucavica globalnog gospodarstva i koji podupire geopolitički poredak.

Zato bez kritičkog osvrta na energetski preokret temeljenog na obnovljivim izvorima energije i tek uz pokušaj ukazivanja na to da se u ekološkom entuzijazmu zanemaruju često neke bitne činjenice valja razmotriti sljedeće postavke o kojima se previše ne razmišlja:

- teško će se moći izbjegći veliki preokreti dok se preoblikuje cijeli energetski sustav
- energetska sigurnost neće biti unaprijeđena većom autonomijom, već samo kroz većom povezanošću

- prijelaz na globalno gospodarstvo s nultom neto emisijom dovest će do sukoba - i na kraju proizvesti pobjednike i gubitnike
- prijelaz na nulto stanje će izazvati snage koje će se suprotstaviti globalizaciji
- prijelaz na čistu energiju zahtijeva potpunu transformaciju globalnog gospodarstva, odnosno može pogoršati već postojeće duboke nejednakosti i proizvesti neželjene političke reakcije.

Koliko god vlade trebaju, dakako, poticati inovacije i ubrzavati prelazak na obnovljive izvore energije da bi se suzbile klimatske promjene, također moraju poduzeti odlučne korake da bi se ublažili geopolitički rizici koje energetske promjene mogu stvoriti. Nove tehnologije mogu riješiti tehničke i logističke probleme, ali ne mogu eliminirati konkurenkciju, razlike u moći ili poticaj koji sve zemlje poduzimaju glede zaštite svojih interesa i maksimiranja svojeg utjecaja. Tvorci nove energetske politike moraju shvatiti mogućnost pojave novih rizika glede energetske sigurnosti i uspostaviti pristup za borbu protiv njih. To nije odvraćanje pozornosti od rješavanja problema klimatskih promjena, već je upravo ključno za njegovo rješavanje. Bez tog pomaka moguća krizna stanja mogla bi poremetiti potrebna i opravdana nastojanja za nultom stopom emisija.